

Brisgoia.

413

Restat in hac Tabula *Brisgoia* paucis explicanda. *Brisgovia*, sive *Brisgoia*, vulgo *Brisgow*, quod sonat *Regio & unde dicta.* lingua Germanica pagum laudabilem. Et sane Regio ista ob suam eximiam feracitatem, hoc nomine digna est, quum non inferior sit fertilitate ipsa Allatia, quam modo perscripsimus. Si tamen veteres *Situs.* revolvamur Scriptores, facile inveniemus hanc regionem hoc nomen adeptam, a Metropoli *Soli fertilis.* Brisfaco, de qua mox dicemus. Patet Brisgoia in Longitudinem milliaria x, & in Latitudinem ii. Initiū enim trahit a Mortnaw, & excurrit secundum adscensum Rheni fere Basileam usque. Regio uberis Agri, qui faciendæ Sementi, & Vinetis Vini laudatissimi sustollendis commodissimus. Estque hic Frumenti & Vini, omniumque Rerum, quæ sunt ad hominum vitam degendam necessaria, magna fertilitas & copia. Ius hujus regionis Archiduces Austriæ & Badensium Marchiones inter se partiti sunt. Metropolis olim Brisgoiæ *Brisacum*, unde regionis nomen Meminit Antonius in Itinerario *Montis Brisaci*, quum alioqui nullas transrhenanas commemoret urbes, sed tantum provinciales circa Rhenum sitas: unde quidam arguunt alveum Rheni hic mutatum, qui ab altera quondam parte præterlapsus fuerit Opidum, quum illud adhuc in Gallica ripa staret, Luitprandus Ticinensis qui sub Ottone i vixit, Montem *Brisacum* Alsatiæ tribuit, & Insulam Rheni fuisse docet. Situm hoc Opidum in Monte rotundo instat Castrum, habetque hodie Rhenum ad Occidentem. Est satis elegans, munitum & frequens, sed temporum successu superavit ipsum Friburgum magnificentia & divitiis, Opidum recens natum & quod ob Mineras Metallicas subito crevit & ad summum adscendit gradum. In Brisfaco est Arx quædam vetusta, sed quæ diu in ruinis jacuit, resuscitataque sunt tandem ejus ædificia. Habet Turrim robustam & valde munitam, quam Bertholdus Ziringensis i i i exstruxit: id quod sequentes probant versus in lapidibus ejus sculpti.

Hanc Dux Bertholdus portam struxisse notatur.

A quo pro fraude Burgundiæ gens depopulatur.

Habet hæc Civitas duntaxat unum fontem cui superædificata Turris magna, in qua pedibus agitur rota grandis, quæ extrahit aquam ex multa profunditate terræ, Civesque solvunt censum annum pro hausta aqua. Nam undique magnus est descensus ad Rhenum & ad subjectam planciem, ubi aqua in superstitie terræ facile quidem haberi, sed difficulter in sublimem Montem perferri potest. Medio milliario infra Friburgum situm est in monte excelso castrum quoddam dirutum, nomine *Zaringhen*, a quo Duces *Zaringenses* olim titulum suum habuerunt. *Friburgum* præclarum Brisgoiæ Opidum, imo & Metropolis hodie, a Duce Bertholdo i i i i Filio Conradi i *Von Zeringen* sub Henrico v Imperatore exstructa cum antea pagus esset. Urbs situ amœnissimo inter montes excellens. Multis variis & magnificis ædibus, Templis, Monasteriis ornata. Academia ibi erecta est anno cccccxix, ubi etiam circa illud tempus docuit Vdalicus Zasius celebris Jurisconsultus. Habuit olim ditissimam Argenti venam, unius milliarii intervallo ab urbe disitam. Sunt vero in Brisgoia *Zering* olim Ducatus, *Friburg* Comitatus, *Hochberg* Marchionatus, & Dominia *Badenwille*, *Stauffen*, *Burcken*.

F f f iij

Saxonia